

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	PWYLLGOR ARCHWILIO
DYDDIAD:	27 EBRILL 2015
TEITL YR ADRODDIAD:	PROTOCOL ARCHWILIO MEWNOL
PWRPAS YR ADRODDIAD:	ADOLYGIAD O'R PROTOCOL AR ÔL EI DDIWYGIO A'I DDIWEDDARU
ADRODDIAD GAN:	RHEOLWR ARCHWILIO
GWEITHREDU:	ER GWYBODAETH A SYLWADAU'R PWYLLGOR

1. RHAGARWEINIAD

- 1.1 Mae gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol Broctocol Archwilio Mewnol y cytunwyd arno gydag uwch reolwyr sy'n nodi'r gwahanol gamau ar gyfer ymgysylltiadau Archwilio Mewnol a'r amserlenni ar gyfer cyflawni'r rhain. Mae'r Protocol wedi cael ei adolygu a'i ddiweddarau'n unol â rheoliadau ac arferion cyfredol.
- 1.2 Yn y Protocol Archwilio Mewnol hwn, nodir methodoleg ac amserlenni y cytunwyd arnynt ar gyfer cynllunio, perfformiad a rhoi gwybod am ganlyniadau adolygiadau Archwilio Mewnol yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus. Yn y Protocol, nodir yr hyn sydd ei angen gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol a'i gleientiaid er mwyn cyflawni yn y modd gorau yr amcanion archwilio a bennwyd.

2. CAMAU GWIETHREDU ANGENRHEIDIOL

- 2.1 Mae'r Protocol Archwilio Mewnol yn cael ei gyflwyno yma er gwybodaeth ac er sylwadau'r Pwyllgor Archwilio.

**CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL**

Teitl:	PROTOCOL ARCHWILIO MEWNOL
Dyddiad yr Adolygiad diwethaf:	PWYLLGOR ARCHWILIO – 27 Ebrill 2015
Dyddiad yr Adolygiad nesaf:	PWYLLGOR ARCHWILIO – Ebrill 2017
Awdur:	RHEOLWR ARCHWILIO

PROTOCOL AR GYFER ARCHWILIO MEWNOL

Cyflwyniad

Mabwysiadodd y Gosodwyr Safonau Archwilio Mewnol Perthnasol (RIASS) gyfres gyffredin o Safonau Archwilio Mewnol ar gyfer y Sector Cyhoeddus (PSIAS) o 1 Ebrill 2013. Mae'r PSIAS yn cwmpasu elfennau mandadol Fframwaith Arferion Proffesiynol Rhyngwladol (IPPF) Sefydliad yr Archwilwyr Mewnol (IIA). Y RIASS perthnasol ar gyfer llywodraeth leol yn y Deyrnas Unedig yw CIPFA. (PSIAS – Trosolwg o'r Fframwaith)

Pwrpas y Protocol

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu'r Safonau Archwilio Mewnol ar gyfer y Sector Cyhoeddus (PSIAS) a rhaid i'r holl weithgareddau Archwilio Mewnol gydymffurfio gyda'r safonau hyn. Mae'r Safonau Archwilio Mewnol ar gyfer y Sector Cyhoeddus yn cynnwys, ymysg eraill, safonau sy'n ymwneud â'r isod:

- Cynllunio Ymgysylltiad (PSIAS 2200) sy'n ymwneud ag Amcanion Ymgysylltiad, Sgôp, Adnoddau a Rhaglenni Gwaith (PSIAS 2210; 2220; 2230 & 2240).
- Cyflawni'r Ymgysylltiad (PSIAS 2300) sy'n cynnwys Goruchwylio Ymgysylltiad (2340).
- Rhoi gwybod am Ganlyniadau (PSIAS 2400) sy'n cynnwys y Meini Prawf ar gyfer Cyfathrebu (2410) a Rhannu Canlyniadau (2440).

Yn y Protocol Archwilio Mewnol hwn, nodir methodoleg ac amserlenni y cytunwyd arnynt ar gyfer cynllunio, perfformiad a rhoi gwybod am ganlyniadau adolygiadau Archwilio Mewnol yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus. Yn y Protocol, nodir

yr hyn sydd ei angen gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol a'i gleientiaid er mwyn cyflawni yn y modd gorau yr amcanion archwilio a bennwyd.

Diffiniad o Archwilio Mewnol

Caiff Archwilio Mewnol ei ddiffinio fel a ganlyn yn y Safonau Archwilio Mewnol ar gyfer y Sector Cyhoeddus:

“Internal auditing is an independent, objective assurance and consulting activity designed to add value and improve an organisation’s operations. It helps an organisation accomplish its objectives by bringing a systematic, disciplined approach to evaluate and improve the effectiveness of risk management, control and governance processes.” (PSIAS – adran 3)

Amcanion Archwilio

Amcan unrhyw archwiliad yw cynorthwyo a chefnogi rheolwyr i nodi cryfderau a gwendidau mewn systemau a gwella'r systemau ar gyfer llywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth fewnol. Er mwyn cyrraedd y nod cyffredin hwn, rhaid i'r naill barti a'r llall gyfathrebu a chydweithio drwy gydol y broses er mwyn sicrhau fod yr archwiliad yn diwallu anghenion yr adran gleient a'r sefydliad yn ei gyfanrwydd. Pwrpas y protocol hwn yw darparu model o system y gall Archwilwyr a Chredydwyr ei dilyn ac er mwyn sicrhau mewnbwn i'r broses gan yr Adran Gleient. Dan rai amgylchiadau, mae'n bosib y gellir cyfiawnhau gwyro o'r model hwn.

Nid yw'r protocol hwn ond yn ymwneud ag archwiliadau cynlluniedig a nodwyd yn y rhaglen archwilio ac nid yw'n cynnwys ymchwiliadau arbennig neu archwiliadau sy'n golygu y bydd yr archwiliwr yn ymweld yn ddirybudd.

1. Cynllunio Archwiliad

1.1 Yn unol â'r Safonau Archwilio Mewnol ar gyfer y Sector Cyhoeddus, y prif swyddog archwilio sy'n gyfrifol am ddatblygu cynllun yn seiliedig ar risg. Bydd y prif swyddog archwilio yn cymryd i ystyriaeth fframwaith rheoli risg y sefydliad gan gynnwys defnyddio'r lefel awch o ran risg a osodwyd gan reolwyr ar gyfer gwahanol weithgareddau neu rannau o'r sefydliad. Onid oes fframwaith ar gael, bydd y prif swyddog archwilio yn defnyddio ei farn/barn ei hun ynglŷn â'r risgiau ar ôl ystyried mewnbwn gan uwch reolwyr a'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant. Rhaid i'r prif swyddog archwilio adolygu ac addasu'r cynllun yn ôl yr angen, mewn ymateb i newidiadau ym musnes, risgiau, gweithrediadau, rhaglenni, systemau a dulliau rheoli'r sefydliad. (PSIAS 2010 - Cynllunio)

1.2 Bydd y broses o gynllunio archwiliad yn cael ei wneud yn flynyddol ym mis Ionawr a Chwefror ac fe'i cynllunnir trwy wneud asesiad risg o holl feysydd y sefydliad. Byddir yn cytuno ar y rhan berthnasol o'r cynllun archwilio gyda phob Gwasanaeth unigol cyn pob blwyddyn ariannol. Canlyniad hyn oll yw bod pob uwch reolydd yn cael gwybod am bob maes o dan eu rheolaeth, y mae'r Archwiliwr Mewnol yn bwriadu ei archwilio yn ystod y flwyddyn sydd i ddod.

Mae'r broses cynllunio'n gyfle i gael trafodaeth rhwng archwilio mewnol a'r Gwasanaethau i nodi unrhyw feysydd lle cafwyd newid neu bryder yn y meysydd

sydd i'w hadolygu. Bydd y materion fydd yn cael eu trafod yn cael eu bwydo i mewn i'r cyfnod cynllunio ar gyfer yr archwiliadau hyn. Mae cael ymwneud uwch reolwyr y Cyngor yn y broses hon yn hanfodol er mwyn sicrhau bod archwiliadau yn cael dylunio er mwyn ychwanegu'r gwerth mwyaf i bob maes.

Bydd y cyfnod cynllunio yn golygu cael trafodaeth ar ddyddiadau bras ar gyfer gwneud yr archwiliadau er mwyn osgoi amseroedd prysur i'r adrannau ac i darfu cyn lleied ag sy'n bosibl ar waith yr adran. Lle bo'n bosibl, bydd archwilio mewnol yn dylunio'r rhestr archwilio o gwmpas y dyddiadau bras hyn. Fodd bynnag, er mwyn ffitio i mewn gyda gofynion yr Archwiliwr Allanol, neu er mwyn sicrhau bod unrhyw sgiliau penodol sydd eu hangen i gwblhau rhai adolygiadau ar gael, efallai y bydd raid newid yr amseroedd y cytunwyd arnynt yn dilyn trafodaethau gyda'r Gwasanaethau.

Er mwyn i bob archwiliad fod yn hollol gefnogol i'r rheolwyr ac i ychwanegu gwerth mae'n hanfodol bod rheolwyr ac archwilio mewnol yn gweithio gyda'i gilydd a bod yr Archwiliwr Mewnol yn gallu mynd at y bobl a'r wybodaeth iawn ar yr amser iawn.

- 1.3 Pan fo'r Archwiliwr yn barod i ddechrau unrhyw archwiliad arbennig sy'n cael ei nodi yn y Cynllun Archwilio, byddir yn hysbysu'r uwch reolwr perthnasol trwy femorandwm **o leiaf 7 niwrnod cyn dyddiad arfaethedig y cyfarfod sgopio**. Fe ddylai'r memorandwm roddi disgrifiad byr o'r cylch gorchwyl a fwriedir, er y gellir cael amgylchiadau lle nad yw'n bosibl i'r Archwiliwr lunio'r cylch gorchwyl a fwriedir ar yr amser hwn (e.e. system newydd nad yw wedi ei harchwilio cyn hynny). Os yn bosibl, fe ddylid hefyd roddi dyddiad ar gyfer dechrau'r gwaith.
- 1.4 Fel cam cychwynol yr archwiliad, bydd cyfarfod sgopio yn cael ei gynnal rhwng yr Archwiliwr a'r Penaeth(iaid) Gwasanaeth **o leiaf 7 niwrnod cyn rhyddhau'r daflen cynllunio archwiliad**. Pwrpas y cyfarfod hwn yw trafod y meysydd y mae'r Archwiliwr wedi eu hasesu fel rhai sydd â risg digonol i fod angen eu cynnwys yn yr archwiliad a hefyd i ystyried pryderon a blaenoriaethau'r client ac i fwydo'r meysydd hyn i mewn i'r broses cynllunio er mwyn cytuno ar gylch gorchwyl terfynol yr archwiliad.

Fodd bynnag, wrth lunio'r cylch gorchwyl, fe ddylid nodi bod rhaid i'r Archwiliwr gynnal ei h/annibyniaeth ac ni all cleientiaid fynnu bod meysydd yn cael eu tynnu ymaith o'r cylch gorchwyl os yw asesiad risg yr archwiliwr yn nodi y dylai'r maes penodol hwnnw gael ei gynnwys. Yn hyn o beth, bydd raid i Archwilio Mewnol gynnwys meysydd y bydd yn rhaid eu cael er mwyn i Archwilio Allanol a chydranddeiliaid gael sicrwydd o'u gwaith.
- 1.5 Bydd y cyfarfod sgopio hefyd yn nodi'r person fydd yn gweithredu fel y prif bwynt cyswllt yn ystod yr archwiliad. Gall y Swyddog Cyswllt a enwebwyd fod yn uwch reolwr neu'n rheolwr o fewn y Gwasanaeth sy'n gyfrifol am y maes sy'n cael ei archwilio.
- 1.6 Bydd y cyfarfod sgopio hwn hefyd yn caniatáu i'r Archwiliwr a'r client nodi ffynonellau defnyddiol o wybodaeth y gall yr Archwiliwr eu defnyddio yn ystod yr adolygiad.
- 1.7 Y pwynt olaf i'w gytuno yn y cyfarfod sgopio fydd cyfnod amser yr archwiliad h.y. pa bryd y bydd yn dechrau, am ba hyd y disgwylir i'r gwaith barhau a pha bryd y bydd y cyfarfod cloi yn cael ei gynnal. Bydd y cyfnod amser yn dibynnu ar y math o archwiliad a pha mor ddyrws fydd y gwaith a wneir a rhaid pwysleisio na

fydd y dyddiau a benodir yn ddyddiau gwaith dilynol gan y bydd y gwaith yn cael ei wneud ochr yn ochr â gwaith a phrosiectau archwilio eraill.

- 1.8 Ar gyfer archwiliadau o natur gorfforaethol fydd yn mynd i'r afael â materion sefydliad cyfan, bydd y memorandwm cychwynnol yn cael ei e-bostio i'r Prif Weithredwr ac ef/hi fydd yn penderfynu pa uwch reolwr fydd yn arwain ar ran y Cyngor. Cytunir ar y Daflen Cynllunio Archwiliad gyda'r uwch reolwr arweiniol hwn/hon.
- 1.9 Bydd canlyniadau'r cyfarfod sgopio yn cael eu rhoi i mewn ym mhapurau gweithio'r Archwiliad Mewnol ac yn cael eu rhoi i'r client fel Taflen Cynllunio Archwiliad (Briff Archwilio) **o fewn 7 diwrnod i'r cyfarfod sgopio**. Bydd y ddogfen yn nodi amcanion yr archwiliad a'r cyfyngiadau o ran ei sgôp. Bydd dyddiad dechrau gwaith maes yr archwiliad a'r dyddiad y rhagwelir y daw i ben hefyd yn cael eu cynnwys. Rhaid cytuno ar gynnwys y ddogfen hon a'i harwyddo gan y Pennaeth Gwasanaeth neu'r swyddog cyswllt a enwebwyd cyn dechrau'r gwaith maes.
- 1.10 Bydd y Daflen Cynllunio Archwiliad yn cynnwys manylion am yr wybodaeth a'r data allweddol y bydd yr Archwiliwr eu hangen ar ddechrau'r archwiliad. Fe all hyn gynnwys copiâu o nodiadau gweithdrefnau perthnasol, siartiau trefnu, gwahanol adroddiadau system, copiâu o gofnodion cyfarfodydd ac yn y blaen. Dylid neilltuo digon o amser rhwng dyddiad rhoi allan y Daflen Cynllunio Archwiliad a dyddiad gwaith maes yr archwiliad i ganiatáu amser i'r rheolwyr ganfod a choladu'r wybodaeth hon ar gyfer diwrnod dechrau'r gwaith maes.
- 1.11 Dylai rheolwr ddarparu gwybodaeth yn electronig lle mae hynny'n bosibl oherwydd bydd Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn cynhyrchu ffeiliau a phapurau archwilio electronig lle bynnag y bydd hynny'n bosibl.

2. Gwneud yr Archwiliad

- 2.1 Bydd yr archwiliad yn cael ei gynnal wedyn gydag unrhyw gwestiynau ac atborth cyffredinol yn cael eu cyfeirio i'r Swyddog Cyswllt.
- 2.2 Os bydd canfyddiadau cychwynnol yr archwiliad yn nodi bod risgiau neu broblemau arwyddocaol neu ffactorau annisgwyl, bydd y rhain yn cael eu cyfeirio yn ôl i'r uwch reolwr perthnasol a bydd unrhyw waith ychwanegol yn cael ei drafod. Os nodir gwendidau rheoli arwyddocaol sy'n golygu bod angen gweithredu ar unwaith, yna bydd adroddiad **dros dro** yn manylu ar y gwendidau hyn yn cael ei gyhoeddi gan yr Archwiliwr Mewnol fydd hefyd yn nodi'r camau sydd i'w cymryd i liniaru neu i ddileu'r gwendidau hynny.
- 2.3 Bydd yr Archwiliwr yn cwblhau profion archwilio a bydd y gwaith yn cael ei adolygu gan Reolwr yr Archwiliad neu Uwch Archwiliwr Mewnol er mwyn sicrhau bod yr holl waith a nodwyd yn y Daflen Cynllunio Archwiliad wedi ei wneud yn foddhaol a bod safon yr archwiliad yn unol â gofynion y Llawlyfr Archwilio a'r Safonau Archwilio Mewnol ar gyfer y Sector Cyhoeddus.
- 2.4 Bydd yr Archwiliwr yn hysbysu'r Swyddog Cyswllt ynglŷn â chynnydd cyffredinol yr adolygiad gan nodi a oes pethau'n dal yr archwiliad yn ôl neu'n nodi a ydyw'n rhagweld y bydd oedi sylweddol am unrhyw reswm. Gellir dod i gytundeb wedyn ar ddyddiad newydd i'r cyfarfod cloi.

3. Cyfarfodydd Di-briffio

- 3.1 Oni bai iddo gael ei nodi gan yr uwch reolwr perthnasol yn y cyfarfod cychwynnol, bydd cyfarfod di-briffio'n cael ei gynnal rhwng yr Archwiliwr, yr uwch reolwr ac unrhyw swyddog arall a enwebwyd gan y Pennaeth Gwasanaeth (fel arfer y Swyddog Cyswllt) **o fewn 7 diwrnod i gwblhau'r gwaith maes Archwilio** er mwyn trafod yr hyn a ganfuwyd, y casgliadau a'r argymhellion. Nid oes raid i'r uwch reolwr fynychu'r cyfarfod os yw ef/hi'n dymuno hynny ac fe all ddirprwyo'r broses di-briffio i'r Swyddog Cyswllt.
- 3.2 Bwriad y cyfarfodydd di-briffio yw rhoddi atborth ar ganlyniadau'r Archwiliad ac er mwyn i'r rheolwyr adolygu'r gwaith a wnaed ac i drafod unrhyw gamgymeriadau ffeithiol neu gamddealltwriaeth yn y gwaith a wnaed gyda'r Archwiliwr. Byddir hefyd yn defnyddio'r cyfarfodydd er mwyn adolygu'r argymhellion ac i sicrhau eu bod yn addas i'r ffordd y mae adrannau ac adeiniau unigol yn gweithredu. Dylai'r Archwiliwr sicrhau fod y ffeil archwilio ganddynt gan gynnwys tystiolaeth i gefnogi'r hyn a ganfuwyd fel yn briodol. Dylid sicrhau yn y cyfarfodydd di-briffio nad oes unrhyw beth annisgwyl i'r rheolwyr yn yr adroddiadau drafft ac i wneud pethau'n haws i'r rheolwyr ymateb pan gaiff y drafft ei roi allan. Bydd arwydd ynglŷn â'r farn CAG terfynol ar gyfer yr adroddiad hefyd yn cael ei ddarparu yn y cyfarfod di-briffio.
- 3.3 Os bydd y rheolwyr yn credu y gallant ddarparu gwybodaeth bellach ynglŷn â materion a godwyd yn y cyfarfod di-briffio, yna bydd Archwilio Mewnol yn cymryd y wybodaeth hon i ystyriaeth cyn llunio'r adroddiad drafft. Fodd bynnag, rhaid i'r wybodaeth ychwanegol fod yn berthnasol i'r materion a godwyd ac ar gael i Archwilio Mewnol er mwyn sicrhau fod cydymffurfio gyda'r cyfnod amser y penderfynwyd arno i ryddhau'r adroddiad drafft (h.y. 14 diwrnod o ddyddiad y cyfarfodydd di-briffio).
- 3.4 Ar ddiwedd y cyfarfod di-briffio gofynnir i gynrychiolwyr y rheolwyr (Pennaeth Gwasanaeth ac/neu Swyddog Cyswllt) fydd yn bresennol i arwyddo'r daflen di-briffio baratowyd gan Archwilio Mewnol fydd yn dweud bod y materion ynddi wedi eu trafod yn y cyfarfod. Bydd cynrychiolydd y Rheolwyr yn arwyddo i gadarnhau'r materion a drafodwyd ac ni fydd angen unrhyw gytundeb ynglŷn â'u cywirdeb na'u cynnwys ar yr adeg hon.
- 3.5 Yn y cyfarfod cloi efallai y gwelir bod angen i'r Archwiliwr wneud gwaith pellach er mwyn gwirio rhai pwyntiau a godwyd neu i gyfeirio at wybodaeth bellach a nodwyd gan y rheolwyr. Mewn amgylchiadau o'r fath, bydd yr Archwiliwr yn cynnal y profion ychwanegol fydd eu hangen ac yn adolygu canfyddiadau'r archwiliad fel bo angen. Bydd cyfle'n cael ei roi i'r client benderfynu a ydyw'n dymuno derbyn atborth ar y pwyntiau ychwanegol hyn trwy ail gyfarfod di-briffio neu trwy gyfrwng adroddiad drafft ffurfiol.

4. Adroddiadau Drafft

- 4.1 Bydd yr Adain Archwilio Mewnol yn rhyddhau adroddiad drafft o'r canfyddiadau, y casgliadau a'r argymhellion, i'r unigolion a nodir yn y Daflen Cynllunio Archwiliad **o fewn 14 diwrnod i'r cyfarfod di-briffio cychwynnol.**
- 4.2 Ar gyfer yr archwiliadau a nodir fel archwiliadau corfforaethol, bydd y cyfarfod di-briffio yn cael ei gynnal rhwng yr Archwiliwr a'r uwch reolwr sy'n arwain. Nodir yma ei bod yn bosibl na fydd y swyddog hwn mewn sefyllfa i ymateb i'r holl

bwyntiau a godir ac y bydd angen ymgynghori gydag adrannau eraill. I bwrpas ymgynghori, caniateir rhagor o amser i ymateb i'r adroddiad drafft.

5. Darparu Ymatebion

- 5.1 Disgwylir i ymatebion y rheolwyr, yn cynnwys y cyfnodau amser ac enw'r gweithiwr cyfrifol a enwebwyd ar gyfer gweithredu, gael eu dychwelyd i'r Adain Archwilio **o fewn 14 diwrnod i ddyddiad rhyddhau'r adroddiad drafft**. Os nad yw'n bosibl cwblhau erbyn yr amser cau a osodwyd, fe ddylai'r uwch reolwr perthnasol neu'r Swyddog Cyswllt gysylltu gyda'r Rheolwr Archwilio i drafod y mater ac i gytuno ar ddyddiad cau newydd.
- 5.2 Bwriad y Rheolwr Archwilio yw cytuno ar yr holl adroddiadau a roddir allan ac fe gaiff cleientiaid bob cyfle a chefnogaeth i ddarparu ymateb. Er mwyn i'r broses hon weithio, mae'n bwysig bod y rhai fydd yn ymateb i'r adroddiad drafft yn bresennol yn y cyfarfod di-briffio.
- 5.3 Oherwydd bod gan y Rheolwr Archwilio gyfrifoldeb i hysbysu ac i roi sicrwydd i'r Swyddog A151 ar safon rheolau mewnol sy'n gweithredu o fewn y systemau, bydd **copi o adroddiadau drafft** unrhyw archwiliad y rhoddwyd iddo farn archwilio 'Sicrwydd Coch' dan **fethodoleg CAG Archwilio Mewnol** yn cael ei anfon at y Swyddog A151. Os bydd canfyddiadau'r archwiliad yn dangos gweithgareddau anghyfreithlon, neu weithgareddau allai gyfateb i gamweinyddu, bydd copi o'r adroddiad yn cael ei anfon at Swyddog Monitro'r Cyngor. Mewn rhai achosion, efallai y bydd angen cyfeirio adroddiadau at swyddogion eraill gyda chyfrifoldeb penodol dros feysydd yr ymdrinnir â hwy yn yr adroddiad.
- 5.4 Rhaid trin adroddiadau archwilio fel dogfennau cyfrinachol i'r gwasanaeth ac yn y cyfnod drafft ni fydd yr Archwiliwr yn ei ryddhau i unrhyw berson arall ar wahân i'r rhai a nodir fel derbynwyr yr adroddiad drafft, oni bai fod cytundeb rhwng yr Archwiliwr a'r uwch reolydd priodol. Fodd bynnag, mae hawl gan y Swyddog Adran 151 neu'r Swyddog Monitro i gael copïau o adroddiadau drafft. Mewn achosion o'r fath byddir hefyd yn darparu copïau o unrhyw ymatebion fydd wedi eu derbyn gan Wasanaethau.
- 5.5 Lle bo'r canfyddiad penodol ac/neu argymhelliad yn ymwneud â systemau neu reoliadau mewnol sy'n cael eu gweithredu gan Wasanaeth(au) arall yna bydd y cefndir i hynny, a chopi o'r canfyddiad penodol ac/neu argymhelliad yn cael ei anfon at y Gwasanaeth hwnnw am ei ymateb. Bydd unrhyw ymatebion a geir yn cael eu cynnwys wedyn yn yr adroddiad terfynol. Rhaid i'r gwasanaethau hyn barchu cyfrinachedd pob adroddiad archwiliad.
- 5.6 Dylai'r cleientiaid hefyd sicrhau nad oes neb yn cael gweld yr adroddiad ond y rhai a nodwyd fel derbynwyr yr adroddiad neu swyddogion eraill y bydd angen eu mewnbwn er mwyn i'r Gwasanaeth fedru darparu ymateb. Mae adroddiadau drafft yn cael eu cyfri fel gwaith sy'n mynd rhagddo ar hyn o bryd ac ni ddylai rheolwyr eu cylchredeg yn eang.
- 5.7 Byddir yn rhoddi pob cyfle a chymorth i'r client ddarparu ymateb i adroddiadau drafft ond oni cheir ymateb anfonir nodyn atgoffa terfynol at yr uwch reolwr perthnasol a byddir yn adrodd am unrhyw ddiffyg ymateb i'r Prif Weithredwr ac i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant.

5.8 Mae'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant wedi gofyn am i adroddiad gael ei gynnwys yn Adroddiad Cynnydd y Rheolwr Archwilio ar yr holl adroddiadau drafft na chafwyd ymateb iddynt o fewn 3 mis i'w rhyddhau.

6. Rhyddhau Adroddiadau Terfynol

6.1 **Bydd adroddiad terfynol yn cael ei ryddhau o fewn 7 diwrnod i dderbyn y cyfan o'r ymatebion gan y Rheolwyr.** Rhyddheir yr adroddiad terfynol i'r rhai a nodwyd ar y Daflen Cynllunio Archwiliad yn unig.

6.2 Er mai bwriad y Rheolwr Archwiliad yw cytuno ar gynnwys yr adroddiad terfynol gyda'r Adran Client efallai y bydd achlysuron lle nad yw hyn yn bosibl. Lle ceir achosion lle na fedrir cytuno ar yr adroddiad, bydd y rhesymau pam nad yw'r Adran Client yn cytuno gyda'r canfyddiadau, y casgliad neu'r argymhellion a wnaed yn cael eu nodi yn yr adroddiad. Bydd unrhyw anghytuno hefyd yn cael ei nodi yn y Cynllun Gweithredu Rheolaethol lle bydd y Rheolwr Archwiliad yn rhoi manylion paham ei fod yn credu fod risg yn parhau os na cheir gweithredu rheolaethol i liniaru neu i gael gwared â'r gwendid a ganfuwyd.

6.3 Caiff adroddiadau terfynol eu rhoi i'r uwch reolwyr ac / neu'r Rheolwr(wyr) priodol a nodwyd ar gychwyn yr archwiliad yn y Daflen Cynllunio Archwiliad, a'r Swyddog Adran 151. Yn ychwanegol at hyn, caiff crynodebau o'r holl adroddiadau eu cynnwys yn adroddiadau cynnydd y Rheolwr Archwilio i'r Pwyllgor Archwilio. Bydd Crynodeb Gweithredol o'r holl adroddiadau a gafodd farn 'Sicrwydd Coch' hefyd yn cael eu cynnwys mewn adroddiadau cynnydd. Mae'r adroddiad cynnydd yn ddogfen gyhoeddus ac felly fe all y crynodeb gweithredol, gydag amser, fynd i'r parth cyhoeddus.

6.4 Bydd copïau o'r holl adolygiadau Archwilio Mewnol ac adroddiadau Sefydliad (nid cyfeiriadau) ar gael i aelodau'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant dim ond iddynt ofyn i'r Rheolwr Archwilio amdanynt. Darperir adroddiadau Archwilio Mewnol er defnydd yr Aelodau'n unig ac ni ddylid eu cyhoeddi neu eu cylchredeg ymhellach.

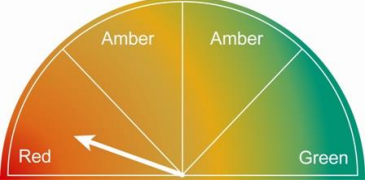
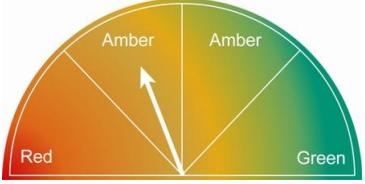
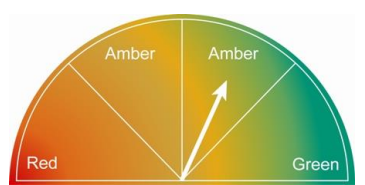
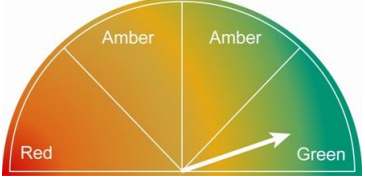
6.5 Fe all yr Archwiliwr Allanol hefyd ofyn am gopïau o adroddiadau Archwilio Mewnol Terfynol fel y gall adolygu safon y gwaith a wnaed. Bydd y gwerthusiad hwn yn penderfynu a fydd yr Archwiliwr Allanol yn cymryd sicrwydd o waith Archwilio Mewnol.

6.6 **Barn Archwilio** – Mae Archwilio Mewnol yn cynnwys barn archwilio CAG ar gyfer adolygiadau sy'n seiliedig ar risg ac ar systemau yn ei adroddiadau terfynol. Isod, gweler y fethodoleg ar gyfer y farn CAG.

CAG

Barn (YN SEILIEDIG AR
RISG)

Barn (YN SEILIEDIG AR
SYSTEMAU)

	<p>Gan gymryd i ystyriaeth y materion a nodwyd, ni fedr y Bwrdd gymryd sicrwydd bod y rheoliadau y mae'r sefydliad yn dibynnu arnynt i reoli'r risg hon wedi cael eu dylunio'n briodol, eu bod yn cael eu defnyddio mewn modd cyson a'u bod yn effeithiol.</p> <p>Mae angen gweithredu er mwyn sicrhau fod y risg yn cael ei rheoli.</p>	<p>Gan gymryd i ystyriaeth y materion a nodwyd, ni fedr y Bwrdd gymryd sicrwydd bod y rheoliadau y mae'r sefydliad yn dibynnu arnynt i reoli'r risg hon wedi cael eu dylunio'n briodol, eu bod yn cael eu defnyddio mewn modd cyson a'u bod yn effeithiol.</p> <p>Mae angen gweithredu er mwyn sicrhau fod y risg yn cael ei rheoli.</p>
	<p>Gan gymryd i ystyriaeth y materion a nodwyd, gall y Bwrdd gymryd rhywfaint o sicrwydd bod y rheoliadau y mae'r sefydliad yn dibynnu arnynt i reoli'r risg hon wedi cael eu dylunio'n briodol, eu bod yn cael eu defnyddio mewn modd cyson a'u bod yn effeithiol ond bod angen gweithredu er mwyn sicrhau fod y risg yn cael ei rheoli.</p>	<p>Gan gymryd i ystyriaeth y materion a nodwyd, gall y Bwrdd gymryd rhywfaint o sicrwydd bod y rheoliadau y mae'r sefydliad yn dibynnu arnynt i reoli'r risg hon wedi cael eu dylunio'n briodol, eu bod yn cael eu defnyddio mewn modd cyson a'u bod yn effeithiol ond bod angen gweithredu er mwyn sicrhau fod y risg yn y maes hwn yn cael ei rheoli.</p>
	<p>Gan gymryd i ystyriaeth y materion a nodwyd, gall y Bwrdd gymryd sicrwydd rhesymol bod y rheoliadau y mae'r sefydliad yn dibynnu arnynt i reoli'r risg hon wedi cael eu dylunio'n briodol, eu bod yn cael eu defnyddio mewn modd cyson a'u bod yn effeithiol.</p> <p>Fodd bynnag, rydym wedi nodi materion a fydd yn ychwanegu at y tebygolrwydd y bydd yn risg yn digwydd oni chânt sylw.</p>	<p>Gan gymryd i ystyriaeth y materion a nodwyd, gall y Bwrdd gymryd sicrwydd rhesymol bod y rheoliadau y mae'r sefydliad yn dibynnu arnynt i reoli'r risg hon wedi cael eu dylunio'n briodol, eu bod yn cael eu defnyddio mewn modd cyson a'u bod yn effeithiol.</p> <p>Fodd bynnag, rydym wedi nodi materion a fydd yn ychwanegu at y tebygolrwydd y bydd yn risg yn digwydd oni chânt sylw.</p>
	<p>Gan gymryd i ystyriaeth y materion a nodwyd, gall y Bwrdd gymryd sicrwydd sylweddol bod y rheoliadau y mae'r sefydliad yn dibynnu arnynt i reoli'r risg hon wedi cael eu dylunio'n briodol, eu bod yn cael eu defnyddio mewn modd cyson a'u bod yn effeithiol.</p>	<p>Gan gymryd i ystyriaeth y materion a nodwyd, gall y Bwrdd gymryd sicrwydd sylweddol bod y rheoliadau y mae'r sefydliad yn dibynnu arnynt i reoli'r risg hon wedi cael eu dylunio'n briodol, eu bod yn cael eu defnyddio mewn modd cyson a'u bod yn effeithiol.</p>

7. Rheoli Ansawdd

- 7.1 Yn unol â gofynion y Safonau Archwilio Mewnol ar gyfer y Sector Cyhoeddus, rhaid i'r Rheolwr Archwilio ddatblygu a chynnal rhaglen sicrwydd ansawdd a gwella sy'n cynnwys yr holl agweddau ar weithgareddau archwilio mewnol. Rhaid dylunio'r rhaglen sicrwydd ansawdd a gwella fel y gellir gwerthuso cydymffurfiaeth gweithgareddau archwilio mewnol gyda'r Diffiniad o Archwilio Mewnol a'r Safonau a gwerthuso a yw archwilwyr mewnol yn defnyddio'r Côd Moeseg. Mae'r rhaglen hefyd yn asesu effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y gweithgareddau archwilio mewnol ac yn nodi cyfleoedd ar gyfer eu gwella. (Safon PSIAS 1300)
- 7.2 Er mwyn caniatáu i safon y gwasanaeth gael ei fonitro ac i nodi gwelliannau y gellir eu cyflwyno, bydd holiadur ansawdd yn cael ei gyflwyno gyda'r adroddiad

terfynol. Dylid cwblhau a dychwelyd yr holiadur **o fewn 7 diwrnod i ryddhau'r adroddiad terfynol.**

8 Cwynion

- 8.1 Cynigir trefn gwyno i gleientiaid ar gyfer amgylchiadau lle mae'r cleient yn ystyried mewn achos penodol bod safon y gwasanaeth a ddarparwyd yn is na'r disgwyl.
- 8.2 Mae disgwyl yn y lle cyntaf i'r achwynydd drafod y gŵyn yn anffurfiol gyda'r Rheolwr Archwilio i ganfod a oes modd datrys y sefyllfa yn foddhaol heb fod angen cymryd camau ffurfiol.
- 8.3 Lle nad yw'n bosib datrys y mater yn anffurfiol, dylai'r achwynydd (neu ei Reolwr Llinell) wneud cwyn ysgrifenedig i'r Rheolwr Archwilio yn egluro natur y gŵyn a disgwyliad y cleient. Lle mae'r gŵyn yn ymwneud â gwaith y Rheolwr Archwilio, dylid cyflwyno'r gŵyn i'r Prif Weithredwr.
- 8.4 O fewn amser rhesymol, fel y cyflëir i'r achwynydd, bydd y Rheolwr Archwilio (neu'r Prif Weithredwr) yn ystyried y gŵyn ac, os bydd angen, yn trafod y mater gyda'r achwynydd, aelodau o staff y Gwasanaeth, neu unrhyw swyddog arall, fel yn briodol.
- 8.5 O fewn yr amser penodedig bydd y Rheolwr Archwilio (neu'r Prif Weithredwr) yn ymateb yn ysgrifenedig i'r gŵyn. Bydd yr ymateb yn egluro unrhyw gamau i'w cymryd o ganlyniad i'r gŵyn neu'n egluro pam na fydd camau penodol yn cael eu cymryd.
- 8.6 Lle mae'r achwynydd, neu'i Reolwr Llinell, yn anfodlon gyda chanlyniad y gŵyn yn dilyn cam 8.5 uchod, gall yr achwynydd, neu'i Reolwr Llinell wneud apêl yn erbyn y penderfyniad. Dylid gwneud yr apêl yn ysgrifenedig i'r Prif Weithredwr gan ddatgan y rhesymau am yr apêl, a bydd camau 8.4 a 8.5 yn cael eu dilyn gan y Prif Weithredwr wrth ddelio gyda'r apêl. Bydd penderfyniad y Prif Weithredwr ar yr apêl yn derfynol.

9. Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant

- 9.1 Bydd y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant yn derbyn Adroddiad Cynnydd Archwilio Mewnol ym mhob un o'i gyfarfodydd ac yn Adroddiad Blynnyddol y Rheolwr Archwilio. Bydd hyn yn caniatáu i'r Pwyllgor Archwilio fonitro perfformiad Archwilio Mewnol, yn ystod y flwyddyn, yn erbyn y Cynllun Gweithredu.
- 9.2 Mae'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant wedi gofyn am wybodaeth am yr holl adroddiadau drafft nad ydynt yn derbyn ymatebion oddi wrth reolwyr o fewn 3 mis i gyflwyno'r drafft diweddaraf.
- 9.3 Mae'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant hefyd yn derbyn manylion am yr holl adroddiadau Archwilio Mewnol Terfynol gyhoeddwyd ac sydd wedi derbyn barn archwilio 'Sicrwydd Coch'.

10. Proses Tracio Argymhellion

- 10.1 Mae'n ofynnol bod y broses Archwilio Mewnol yn mynd ymhellach na rhyddhau adroddiad terfynol i sicrhau bod yr argymhellion a gytunwyd arnynt yn cael eu

gweithredu o fewn y terfynau amser a osodwyd yng Nghynllun Gweithredu'r Adroddiad Terfynol. Ni welir gwelliant yn y fframwaith o reolaethau mewnol na gostyngiad i'r risgiau cysylltiedig oni fydd argymhellion yn cael eu gweithredu'n gyflawn.

10.2 Er mwyn tracio'r argymhellion a gytunwyd arnynt mewn adroddiadau Archwilio Mewnol blaenorol, bydd Archwilio Mewnol yn cynnal rhestr ar gyfer pob Adran o'r holl argymhellion ynghyd â'u dyddiad gweithredu. Pob chwarter blwyddyn, bydd disgwyl i'r Penaethiaid Gwasanaeth ddarparu hunan asesiad ar y cynnydd wnaed wrth weithredu ar argymhellion sydd wedi cyrraedd y dyddiad gweithredu yn y chwarter blaenorol.

10.3 Bydd statws hunan asesiad pob argymhelliad yn cael ei gategoreiddio fel a ganlyn:

1 = Wedi'i weithredu

2 = Yn cael ei weithredu

3 = Heb ei weithredu – dyddiad newydd ar gyfer gweithredu wedi'i benodi;

4 = Wedi'i ddisodli

10.4 Bydd canlyniadau'r hunan asesiad yn cael eu defnyddio gan Archwilio Mewnol i sefydlu barn ar y cynnydd wnaed gan bob un o'r adrannau wrth weithredu'n gorfforaethol yr argymhellion y cytunwyd arnynt. Bydd data ar ffurf graff hefyd yn cael ei gyflwyno i uwch reolwyr ac i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant yn rheolaidd fel rhan o Adroddiadau'r Rheolwr Archwilio ar Gynnydd o ran Archwilio Mewnol. Bydd y farn hon yn seiliedig ar y fethodoleg ganlynol:

Cynnydd yng ngweithrediad yr argymhellion	Nifer cyffredinol yr argymhellion wedi'u gweithredu	Ystyriaeth o argymhellion sylfaenol	Ystyriaeth o argymhellion arwyddocaol	Ystyriaeth o argymhellion yn haeddu sylw
Da	80% +	Dim heb eu gweithredu	Argymhellion arwyddocaol heb eu cyflawni yn cael eu gweithredu ar hyn o bryd	Argymhellion yn haeddu sylw heb eu cyflawni yn cael eu gweithredu ar hyn o bryd
Rhesymol	50 – 80%	Argymhellion sylfaenol heb eu cyflawni yn cael eu gweithredu ar hyn o bryd	Argymhellion arwyddocaol heb eu cyflawni yn cael eu gweithredu ar hyn o bryd	Argymhellion yn haeddu sylw heb eu cyflawni yn cael eu gweithredu ar hyn o bryd
Ychydig	< 50%	Cynnydd anfoddfaol wedi'i wneud	Cynnydd anfoddfaol wedi'i wneud	Cynnydd anfoddfaol wedi'i wneud

10.5 Bob blwyddyn, bydd Archwilio Mewnol yn cynnal adolygiad ffurfiol o'r broses Tracio Argymhellion. Bydd yr adolygiad yn cael ei gyflawni ar sail sampl corfforaethol cynrychiadol o argymhellion sydd wedi cael eu hunanasesu fel rhai

sydd wedi cael eu gweithredu, sydd wrthi'n cael eu gweithredu neu sydd wedi cael eu disodli yn ystod y cyfnod.

Ar gyfer pob argymhelliad o fewn y sampl bydd Archwilio Mewnol yn ymweld â'r adran berthnasol ac yn ceisio tystiolaeth i gadarnhau'r statws hunan-asesiedig. Adroddir ar ganlyniad yr adolygiad hwn i'r Pwyllgor Archwilio gyda barn gyffredinol i gadarnhau os gall y Pwyllgor Archwilio gymryd sicrwydd ai peidio o'r adroddiadau hunanasesu a gyflwynwyd yn ystod y flwyddyn flaenorol.

ARCHWILIADAU MEWN SEFYDLIADAU

Gydag Archwiliadau Sefydliad byddir yn gwneud gwaith archwilio mewn sefydliadau unigol o fewn y Cyngor (Ysgolion, Cartrefi Henoed a Phlant, Canolfannau Gofal Dydd, Canolfannau Hamdden, Llyfrgelloedd, Amgueddfeydd ac yn y blaen). Mae'r archwiliadau hyn yn dilyn rhaglen archwilio safonol fydd wedi ei datblygu ar gyfer pob sefydliad.

1. Paratoi ar gyfer yr Archwiliad

- 1.1 Cyn dechrau pob blwyddyn ariannol, bydd copi o'r rhaglen archwilio berthnasol yn cael ei hanfon i'r Pennaeth Gwasanaeth. Dylai'r Pennaeth Gwasanaeth gysylltu gyda'r Pennaeth Gwasanaeth (Archwilio) i drafod unrhyw ychwanegiadau neu ddiwygiadau i'r rhaglen.
- 1.2 Cyn dechrau pob archwiliad, byddir yn cysylltu gyda'r Pennaeth Gwasanaeth a Phennaeth y Sefydliad a'u hysbysu bod yr Archwiliad wedi'i gynllunio. Bydd trefniadau ar gyfer ymweld â'r sefydliad yn cael eu gwneud gyda Phennaeth y Sefydliad unigol.

2. Cynnal yr Archwiliad

- 2.1 Bydd y gwaith archwilio yn cael ei wneud yn y dull arferol gyda'r bwriad o wneud y gwaith mewn cyn lleied o amser ag sy'n bosibl o fewn y sefydliad.
- 2.2 Ar ddiwedd yr ymweliad bydd cyfarfod di-briffio'n cael ei gynnal gyda Phennaeth y Sefydliad i drafod canfyddiadau'r archwiliad.

3. Cytuno ar Adroddiadau Drafft a Darparu Ymateb

- 3.1 Oherwydd bod angen i adroddiadau archwiliad ddilyn proses o siecio mewnol o fewn yr Adain Archwilio nid yw'n bosibl i adroddiadau archwilio "drafft" gael eu darparu i reolydd unigol y sefydliad yn ystod yr ymweliad, ac nid yw chwaith yn ymarferol i archwilwyr ddychwelyd i sefydliadau i drafod yr adroddiad "drafft" (byddai'n gostus, yn mynd ag amser ac yn tarfu ar y sefydliadau). Dim ond mewn achosion eithriadol, lle bo unrhyw waith ychwanegol wnaed yn dilyn yr ymweliad neu'r archwiliad gan y Rheolwr Archwilio yn golygu fod canfyddiadau'r adroddiad drafft yn sylweddol wahanol i'r rhai drafodwyd yn y cyfarfod cloi, fydd yr Archwiliwr yn dychwelyd i'r sefydliad i drafod yr adroddiad drafft. Felly yn y mwyafrif o'r achosion, bydd gwaith archwilio sefydliadau yn dilyn y broses

bresennol lle bydd adroddiad drafft yn cael ei anfon at uwch reolydd perthnasol y Gwasanaeth neu reolydd y sefydliad unigol.

- 3.2 Rhoddir 14 diwrnod i'r Uwch Reolydd yn y Gwasanaeth neu'r rheolwr sefydliad unigol ddarparu ymateb i'r materion a godir yn yr adroddiad drafft.
- 3.3 Mae'r broses ar gyfer diwygio a chytuno ar adroddiadau yr un fath i bob adroddiad archwilio.
- 3.4 Byddir yn delio gyda diffyg ymateb yn yr un dull â phob adroddiad arall h.y. fe roddir pob cyfle a chymorth i'r client ddarparu ymateb ond os na cheir ymateb byddir yn rhoddi nodyn atgoffa terfynol wedi'i gopïo i'r Cyfarwyddwr Corfforaethol a byddir yn adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant am unrhyw ddiffyg ymateb.

4. Rhyddhau Adroddiadau Terfynol

- 4.1 Bydd y broses ar gyfer rhyddhau adroddiadau terfynol yr un fath ag ar gyfer pob adroddiad arall.

5. Rheoli Ansawdd

- 5.1 Mae'r gweithdrefnau ar gyfer rheoli ansawdd yr un fath ag ar gyfer pob adroddiad arall.
-

CRYNODEB DRAFFT O BROSESAU ARCHWILIO MEWNOL A RHAGLENNI AMSER

Cyf	Disgrifiad o'r Broses	Pryd	Person Cyfrifol	Cyfeiriad yn y Protocol
1	Cynllunio Archwiliad Blynyddol	Chwefror / Mawrth	Rheolwr Archwilio / Penaethiaid Gwasanaeth	1.1 to 1.2
2	Memorandwm Rhybudd Cychwynnol	O leiaf 7 niwrnod cyn dyddiad arfaethedig y cyfarfod sgopio	Rheolwr Archwilio / Uwch Archwiliwr Mewnol	1.3
3	Cyfarfod Sgopio	O leiaf 7 niwrnod cyn rhyddhau Taflen Cynllunio Archwiliad	Rheolwr Archwilio / Penaethiaid Gwasanaeth	1.4
4	Rhyddhau Taflen Cynllunio Archwiliad	O fewn 7 niwrnod i'r cyfarfod sgopio	Rheolwr Archwilio / Uwch Archwiliwr Mewnol	1.9
5	Llunio a chasglu gwybodaeth a data sydd eu hangen gan yr Archwiliwr ac wedi eu nodi yn y Daflen Cynllunio Archwiliad	Cyn dyddiad cychwyn y gwaith maes a nodir yn y Daflen Cynllunio Archwiliad	Penaethiaid Gwasanaeth / Swyddog Cyswllt Enwebedig	1.10
6	Cynnal yr archwiliad ac archwilio'r canlyniadau o fewn Archwilio Mewnol	O fewn y nifer o ddyddiau a nodir yn y Daflen Cynllunio Archwiliad	Archwiliwr Mewnol / Rheolwr Archwilio / Uwch Archwiliwr Mewnol	2.3
7	Cyfarfod Di-Briffio	O fewn 7 niwrnod i gwblhau'r gwaith maes Archwilio	Rheolwr Archwilio / Uwch Archwiliwr Mewnol / Archwiliwr / Penaethiaid Gwasanaeth / Swyddog Cyswllt Enwebedig	3.1 to 3.5
8	Rhyddhau'r adroddiad drafft	O fewn 14 diwrnod i'r cyfarfod di-briffio cychwynnol	Rheolwr Archwilio / Uwch Archwiliwr Mewnol	4.1 to 4.2
9	Ymatebion Rheolwyr	Adran o fewn 28 diwrnod i ddyddiad rhyddhau'r adroddiad drafft	Penaethiaid Gwasanaeth / Swyddog Cyswllt Enwebedig	5.1
10	Rhyddhau'r adroddiad terfynol	O fewn 7 niwrnod yn dilyn derbyn yr holl ymatebion gan reolwyr	Rheolwr Archwilio / Uwch Archwiliwr Mewnol	6.1
11	Cwblhau a dychwelyd holiadur Ansawdd Archwiliad Mewnol	O fewn 7 niwrnod i ryddhau'r adroddiad terfynol	Penaethiaid Gwasanaeth / Swyddog Cyswllt Enwebedig	7.2